

TRAIAN T. COȘOVEI: «Rondul de noapte»

aparitia unei noi antologii din poezile lui Traian T. Cosovei, sub titlul Rondul de noapte (Editura Militara, 1987), permite extragerea unor trăsături definitorii pentru formula lirică cultivată de acest tânăr poet...

Parcă mai mult decât în alte cărți ale sale, în Rondul de noapte selecția poetului vizează dimensiunile grave ale existenței, tonul versurilor oscilează între melancolie și sarcasm, înclinându-se spre ludic...

lului și refuzind superficialitatea, pentru a pătrunde în miezul lucrurilor. Deseori, acest demers apăsător accentuează dramatic, integrarea realului având semnificația unei autooposii tulburate de sensibilitate...

ESEU ȘCOALA ȘI NAȚIUNE

ANUL acesta au apărut două importante lucrări consacrate unor perioade din istoria învățământului românesc...

Depășind interesul strict al unei lucrări de istorie a învățământului, lucrarea tratează problema ale climatului intelectual, politic și social din Transilvania...

NICHITA STĂNESCU: «Texte comentate»

Receptarea critică a operei lui Nichita Stănescu este orientată azi mai puțin spre aspectele de detaliu și spre structura de ansamblu a universului poetic...

dește însă pe parcurs validă, analiza critică relevând faptul că poezia conține un elan în care eul și alteritatea coexistă fără „duelul în oglindă”...

Valentin F. Mihăescu

Antologia Rondul de noapte confirmă că Traian T. Cosovei este un poet adevărat, care nu poate fi situat doar sub zodia ironismului jucăuș...

Discursul polemic al Școlii Ardelenne

Urmare din pag. 1

mentele unei situații revoluționare, ale unei potențiale corecții istorice. Or, după cum stăim, cu Inochentie Micu-Klein dezbatează starea de conștiință cu latente revoluționare...

la, o concepție fundamentalistă la carei acut se n-aibă nici o fisură, Urgența și masivitatea demersului nu lasă loc jumătăților de măsură...

Un scriitor pentru toate anotimpurile

juducată după perspectiva timpului care s-a schimbat în încheierea ei opera lui Zaharia Stancu dovedește că el a fost probabil scriitorul cu cea mai mare capacitate de a fi reprezentativ pentru epoci literare foarte deosebite și pentru toate momentele de tranziție dintre ele...

la grația impresionistă la expresionismul violent de la eden la infernal, cu tot vitalismul, cu toate rafinamentele estetice, cu toate paradoxurile și contrastele unei viziuni culturale cu multiple, ferice și dramatice ipostaze...

Laus Ptolemei ale lui Nichita Stănescu

Recunoscut, venerat și temut, Zaharia Stancu nu este psihologic altă de vestică încât să nu participe la noile schimbări. Acestea se manifestă în scrierile sale de după 1970 și chiar înainte...

Cenaclul scriitorilor militari

A doua reuniune a Cenaclului Scriitorilor Militari, înființat recent cu contribuția Uniunii Scriitorilor (cenaclul alăturându-se celor „zonale”, patronate de acest organism) s-a desfășurat marți, 6 oct. 1987, cu un program bogat și cu o participare semnificativă...

Stafel știința istoriei la români, așa cum o va modela generația romantică a lui Nicolae Bălcescu, Mihail Kogălniceanu sau Simion Bărnuțiu, este rodul necontestat al conquistei politice pe care a declanșat-o Școala Ardeleană...

FLORIN BĂNESCU:

„Când lucrez aud foșnetul teilor de pe strada Eminescu“

Ce înseamnă, pentru tine, 20 de ani în literatură?

Îmi place formularea „în literatură“; obișnuit, se folosește termenul „în literatură“... În primul caz e vorba de o trăire totală în (și pentru) literatură...

tru cit îmi propusese atunci. Azi l-as scrie altfel. Si poate chiar am să-l rescriu. Pe urmă tematica mi s-a diversificat, cuprinzând o arde tot mai largă, „Tangai“, bunăoară, era o intrare în imediata noastră apropiere...

ferindu-mă doar la proză, am (re)întâlnit, de pildă, „momentul Stancu“ (și care ar fi mai corect numit „momentul Daries“ - stilul folosit avea să nască o multitudine de imitatori...)

— Sînt mai multe și alegerea e grea, dacă nu și păguboasă. Numeroase „discuții“ (interviuri, dezbateri, anchete, mese rotunde, intervenții...)

— Pe alocuri unele lucruri despre „momentele“ prozei postbelice. Asupra cărora crezi că s-ar putea să înșirăm? — Sînt mai multe și alegerea e grea, dacă nu și păguboasă.

— Pe această cale o să-i recapitulăm pe toți și, iată, avem mult eveniment. — Desigur, Am enumerat „momente“ sau doar „nume“ — acestea mi se par importante. Si, firește, n-am epuizat „lista“.

— Cum îți se pare, azi, prima ta carte? — „Să arunci cu pietre în soare“, volumul de proză scurtă care a „ieșit“ la Editura Eminescu în urma concursului de debut din 1973...

— Pe măsură prozei-ți trasei coincide sau mersul prozei în ultimele două decenii? — Cred că ultimele două decenii au însemnat, pentru proza noastră, o (nouă) etapă importantă.

— Există o „nouă geografie literară“? — Păi asta o dovedește dumneavoastră și revista „Luceafărul“. Cred că e nevoie de o mai bună cunoaștere a valorilor autentice și, de mai nou, o desăvârșită cunoaștere a acestor valori...

— Există o „nouă geografie literară“? — Păi asta o dovedește dumneavoastră și revista „Luceafărul“. Cred că e nevoie de o mai bună cunoaștere a valorilor autentice și, de mai nou, o desăvârșită cunoaștere a acestor valori...

— Există o „nouă geografie literară“? — Păi asta o dovedește dumneavoastră și revista „Luceafărul“. Cred că e nevoie de o mai bună cunoaștere a valorilor autentice și, de mai nou, o desăvârșită cunoaștere a acestor valori...

— Există o „nouă geografie literară“? — Păi asta o dovedește dumneavoastră și revista „Luceafărul“. Cred că e nevoie de o mai bună cunoaștere a valorilor autentice și, de mai nou, o desăvârșită cunoaștere a acestor valori...

cutia) am învățat-o la mine în sat! După cum destule am învățat de la modernii. Adică de la Cervantes, Gogol, Cehov, Dostoevski, Tolstol... Am reținut-o la auzul... Serind despre Banat, ai avut modele? — Nu. Un asemenea răspuns, categoric, poate să pară orgolios. Dar chiar aceasta e situația.

Poeme de niculae stoian

Fotografie de Ion Predoșanu

Festina lente

Ajuns la vârsta lui „festina lente“ Ca-n tinerete nu trăiesc în grabă, Temeinic pînă în orice treabă, Nu mă revărs, cascadă, în torente.

Trăind în miezul unui ev fierbinte Ni se-orăta cu miile-de fețe, Și fiecare ne spunea: „Afin-te!“

Ultimele lui Mihai Dragomir

„Cînd ne uram ne mai lega ceva“ „Iubirea n-are preț în bani“

Ne mai lega ceva cînd ne uram O, leamă unde peste măsură, Cînd dragostea s-a preschimbat în ură, Ca-n ofițeria floarea de pam.

Credeam că-i tandafii, era răsărit, Nu a ieșit asemeni amalgam — Nici eu nu știu, că-i fără nici un dram De roșu în obraji și nici pe gură

Nicînd iubirea n-are preț în bani, Cum fără ea nici banii nu au preț Și va rămîne sigur peste ani

Un sentiment și acei răzleț Ca un salcîm uitat între castani Ori ca în codru pînă pădure,

Parafrază

Ca poetul zic, „De ce-ai fi trist“, Cînd eu pot să schimb durerea-n forță Oțel în lupte, comunist, Si-am să-mi port arzind aceeași tortă.

Pașină de plumb și ofset, gara povară Nici după o viață nu te schimb Cu „Ziarul unuia pierde vînt“ Ci cu oai unuia brav „Cîștiță timp“.

De neamul meu

Bunicul meu dinspre tată Pe cînd de vreme din viață plecată Pe cînd încă umblam de-a bușile Si-mă amintea și-și deschisese uși

Fusese porcelit Gheorghe Ciuiu Fiindcă avea un bou necumut! Iar bunicii dinspre mamă, Tata mare era om de seamă, Iată Ghețu, al lui moș Ghiță

Sîrb sau bulgar după vînt Căruia stău-i spunea Nespălatu! Bag seama era cam tuciuiri bărbatu! Pe seama lui Găta

O aduse cu căruța De prin comuna Alumaț! Sat de grădinar adevărat Ciică-o mai trăit prin acel loc

Un neam al ei zis Dinu Boboc Pe cînd bunicii-aminodua! Fie-le țărîna ușoară ca o rouă Proveneau din Codru Vlășiei

Din împărăția Haiduciei, Una din Meșara, alta din Snagov Pe unde haiducii nu știu ce-i istov... Poate de-aceia cînd trec prin pădure Copacii încep să murmure.

Și pînă în rîncăni mă infioară Povestea haiducilor de odinioară... Mama și tata, amîndoi S-au născut în sat la noi Adică-n Vărăștii de Dascăl-Creața, Unul noaptea, altul dimineața

Mama lușigă cu tata de la o horă Devenindu-i măicuță Floarea noră Dar te pui cu Ghețu, Nespălatu! Intr-o zi ridică-n picioare tot satu! S-a dus să-și ia acasă fata

Și drept zălog și pe tata Pe care l-a purtat în lanțuri Tirîndu-l prin apă și prin șanturi, Zădăric după-aceia i-au intentat proces

Drept zestre tot c-un pagon s-o ales. Tata, firav, nu ca mine rubicond, Muri-n războiul mondial pe front, Cu o căruță al cărua șrapnela Tot printre gloanțe și ghiulele.

După o luptă n-o mai fost văzut Și îl dădura dispărut Cum pînă azi o și rămas, Fără cur, fără glas. Așa că pe noi, cei doi copii fără tată, — Iiie Ghețu nu ne-a scăpat din ochi niciodată

Miînile, de jumăc riscă, ni le taie cu o bardă Țigara, de fucăm, ne-o bogă pe gi, să ne ardă. Așa se face c-am ajuns bătrîn Și nu am tras nici un pac de tutun.

Fie-ți țărîna ușoară cu n-î portă Că-da-noțdeuna l-am știut de frică.

Urmare din pag. a 8-a

● Face parte din generația Sylviei Plath. A debutat în 1984 cu volumul de versuri „Ochii urganului”.

porane, poeta atrage atenția asupra pericolului unui război nuclear, aflând în poezie, ca și în cel mai recent volum, „Cartea de incidente”, o cale ideală spre adevăr, spre experiențele sale esențiale, spre exprimarea vieții cotidiene britanice.

Racul

Noaptea firzui spargem carcasa unui rac, carnea se revarșă, izbucnește dinăuntru în culori pastelate. Părțile întunecate mă atrag: Sint otrăvitoare, îmi spun, Degetele Mortului —

La cursul de poezie

Ușor înspăimântate de tauri pe cind ne plimbam pe cărarea noroioasă spre ea ca să-și facă curaj începe să le descrie așa: „Frisian, Aberdeen, Devon, South Devon...”

O ilustrație la Dante

Ita-1 pe Paolo și Francesca invirtindu-se îmbrățișați în bolgia Iadului senin înălțuții, chipul ei mori lipit de al lui. Și îl simt apăsarea minilor pe umerii Parca și fi tu.

Ei plutesc pe o mare albă, viscoasă să fie flăcărlle? „Ar fi putut fi grindină” spune Ruskin, dar Rossetti nu e de acord: „de vremea lor nu știu cum se produce”

Domnișoara Hamilton la Londra

N-ar fi corect să afirmăm că nu făcea nimic Vizita clevea librării, petrecea zile o oră La Muzeul Victoria și Albert (secția Indiană) Și se plimba conștiințioasă pe străzile din Kensington

Cumpăna Muntele de ceară Eram la umbra unei mări fără margini. Pe cer în loc de soare strălucea destinul și voi de creștetul capului meu.

O zi plină, nu lipsită de satisfacții Noaptea sosea la aceeași oră Ea tragea perdelile, deschidea caloriferul electric

Incident

Pe cind stătea culcat pe nisipul alb, Cu o stincă drept pernă și zimbind (inconjurat de scolet moarte) am venit spre tine Și mi-ai spus, încercind să-mi prinză mîna „Întinde-te și tu.” O vreme am stat așa unul lângă altul

Tablou de Marcel Beju

Pentru Marilyn de la Londra

Al față Londra devreme, la 19 ani: cameră la subsol, infirmieră la geriatrici, ozi la cinema, rochiă largă, la modă, și căștoarea la Primăria din Stoke Newington, în primăvara lui 1953, profiund de slăbicioasă ta.

Intr-un fel tu ești încă acolo, cu sint aici: și acum Sosește Sarah: cu fața ei rotundă, de copil, exact ca tine atunci

În românește de Liliana Ursu

Dirz se ciocneau de munte cele două armate, trupuri cădeau izbindu-se de piatră și cu cit se înnuleau omurgurile

XII În noaptea aceea Toranaga nu putea să doarmă. Aceasta îi se întâmpla rar, pentru că, de obicei, putea să doarmă ceea mai presantă problemă până a doua zi, stîind că, dacă era odihnit, în ziua următoare avea s-o rezolve cit se putea de bine.

POVATA — Nu, te rog, rămîi, sint bucuos că ești aici. Ia loc. Bătrînul se așeză lîngă ușa și-și înalță privirea.

capul lui Yabu, numai să-l fac un semn cu degetul mic, Cit de frumoasă e viața și cit de tristă! Ce efermă, fără nici un trecut și nici un viitor, doar cu nemărginitul acum.

JAMES CLAVELL SHOGUN

mul de la prima genă de lumină și Ishido nu te-ar fi prins niciodată în plasa unei atît de scurtoare întîlniri. Acum n-ai de ales, decît să-ți declari război — dacă poți să scapi din castelul asta și să te-torceri la Yedo.

atunci cu acele trupușoare nevăzute, cum face mîna cu un șotocul pu jumatate mort de frică, iar acum desoperese să însăși, în mărunțelile ei, aceeași povară vie; așa dădeau semn cel care, dacă totu mergea bine, urmau să iasă la lumină peste vreo două săptămîni.

Ascultînd ce se petrece, în pofida voinei ei, în pîntecul ei învîtat, Akbara se simți tulburată. Inima lupoaicei începu să bată mai repede, se amplu de diarezie, de hotărîrea de a-l apăra cu orice preț, cu orice feră de primărie de ce pe care îl purta în sine.

În această pereche de fiară Akbara era copil, mîna, ea avînd dreptul să se pomenescă vinătoarea, iar el era forța sigură, credincioasă, neobosită, gata oricînd să-și împlinescă el, neabătut, voința.

Acum, Akbara, după ce s-a mai potolît nițel și s-a încălzit la pieptul cald al lui Tasciainar, îl era recunosătoare lupului ei pentru că-și învîtașe spîmînt, pentru faptul că-și redase astfel încrederea în sine: acum nu se mai înnuleau dezmiardările lui stăruitoare, ba chiar îl lîna de vreo două ori buzele și, înfrîngîndu-și tulburarea care se mai făcea simțită prin cîte un fior nenăstăpînit, se concentra asupra propriului flinte și cleștii-și urechea la urechea lîngă de pîntecul ei, se împrecă țar cu cea ce îi fusese dot: și cu vizuina, și cu lîna cea mare în vîr de mîntu și cu noaptea geroasă ca să-l învîtașe în încet.

Dirz se ciocneau de munte cele două armate, trupuri cădeau izbindu-se de piatră și cu cit se înnuleau omurgurile

atunci cu acele trupușoare nevăzute, cum face mîna cu un șotocul pu jumatate mort de frică, iar acum desoperese să însăși, în mărunțelile ei, aceeași povară vie; așa dădeau semn cel care, dacă totu mergea bine, urmau să iasă la lumină peste vreo două săptămîni.

Ascultînd ce se petrece, în pofida voinei ei, în pîntecul ei învîtat, Akbara se simți tulburată. Inima lupoaicei începu să bată mai repede, se amplu de diarezie, de hotărîrea de a-l apăra cu orice preț, cu orice feră de primărie de ce pe care îl purta în sine.

În această pereche de fiară Akbara era copil, mîna, ea avînd dreptul să se pomenescă vinătoarea, iar el era forța sigură, credincioasă, neobosită, gata oricînd să-și împlinescă el, neabătut, voința.

Acum, Akbara, după ce s-a mai potolît nițel și s-a încălzit la pieptul cald al lui Tasciainar, îl era recunosătoare lupului ei pentru că-și învîtașe spîmînt, pentru faptul că-și redase astfel încrederea în sine: acum nu se mai înnuleau dezmiardările lui stăruitoare, ba chiar îl lîna de vreo două ori buzele și, înfrîngîndu-și tulburarea care se mai făcea simțită prin cîte un fior nenăstăpînit, se concentra asupra propriului flinte și cleștii-și urechea la urechea lîngă de pîntecul ei, se împrecă țar cu cea ce îi fusese dot: și cu vizuina, și cu lîna cea mare în vîr de mîntu și cu noaptea geroasă ca să-l învîtașe în încet.

Dirz se ciocneau de munte cele două armate, trupuri cădeau izbindu-se de piatră și cu cit se înnuleau omurgurile

„Folclorul este nucleul original, este ogorul pe care crește cultura poporului tău“

Convorbire cu CINGHIZ AITMATOV

În urmă cu un an, călătorind în Uniunea Sovietică, am avut prilejul fericit să cunosc doi mari scriitori ai literaturii sovietice contemporane...

FEODOSI VIDRASCU: Dar ei sint stitutori de carte...

CINGHIZ AITMATOV: Tocmai despre asta vreau să vorbesc. În ultima generație de akini există un om deosebit în felul lui care poate improviza versuri rimate trei-patru ore fără interupere...

N.D. FRUNTELATĂ: Revenind la „O zi mai lungă decât veacul“, la una dintre extraordinarele legende care fac miezul cărții...

CINGHIZ AITMATOV: E complicat. Dacă luăm mankurtismul în înțelesul său contemporan, atunci termenul capătă o multitudine de sensuri...

FEODOSI VIDRASCU: Păreră mea este că mankurtismul apare acolo unde se încearcă standardizarea gândirii.

CINGHIZ AITMATOV: Așa este. Gîndirea nu trebuie să fie standardizată. Cine face așa ceva e supus pierii.

N.D. FRUNTELATĂ: Credeți că omul are nevoie de singurătate sau trebuie să se ferească de ea?

CINGHIZ AITMATOV: Sint anumite momente, cred, cînd omul are nevoie de singurătate, dar pentru ordine e foarte greu să se simtă singur...

N.D. FRUNTELATĂ: Care scriitori vă sint mai apropiați?

CINGHIZ AITMATOV: Pe tema asta s-ar putea discuta foarte mult. Iubesc clasicii care au intrat în fondul universal al culturii...

FEODOSI VIDRASCU: După cîte știu n-ați fost niciodată în România. Uniunea Scriitorilor din România v-a adresat chiar zilele acestea o invitație...

CINGHIZ AITMATOV: Poate chiar anul viitor. Vreau să văd țara unde s-a născut acea baladă extraordinară despre care v-am vorbit.

Nicolae Dan Fruntelată

CINGHIZ AITMATOV: Faptul că cititorii români l-au putut cunoaște pe Edighei mă bucură mult și dacă în halta lui s-au oprit măcar pentru o clipă gîndurile lor...

N.D. FRUNTELATĂ: Ce loc ocupă și ce rol joacă în opera dumneavoastră folclorul kirghiz?

CINGHIZ AITMATOV: Este o întrebare interesantă și, în același timp, foarte serioasă. Mi se pare că noi ne-am dat seama ce înseamnă folclorul și îl privim cu ochi maturi...

FEODOSI VIDRASCU: Mesterul Manole.

„Manole, Manole, mester Manole...“

CINGHIZ AITMATOV: Da. El și-a zidit neavasia în zidul unei minăstiri. Este, bineînțeles, o imortalitate crudă...

FEODOSI VIDRASCU: După cîte știu n-ați fost niciodată în România. Uniunea Scriitorilor din România v-a adresat chiar zilele acestea o invitație...

CINGHIZ AITMATOV

esafodul

FRAGMENTE

După scurta încălzire din timpul zilei, ușoară ca suflul unui prunc, pe povirnișurile dinspre soare, curind vremea s-a schimbat pe nesimțite...

Era multă zăpadă în jur. În tot lungul lanțului muntos ce domină lacul Issik-Kul, înălțimile erau troienite de viscolul care se abătuse asupra acestor locuri cu două zile în urmă...

Si numai vulețul tot mai puternic și mai apropiat al elicopterului de mare tonaj, care își făcea drum în acel ceas de seară prin câmpul Uzun-Cent spre trecătoarea de gheață Ala-Monghiu...

La momentul critic, tocmai astfel s-a și întâmplat: de pe un povirniș stincos, dezgolit de vînturi, care s-a nimerit să se afle pe traseul de zbor...

desul tufelor de răchită și dracila, au străpuns nămeții și au urcat în contrapantă pînă în gura vîntului pe care lupii cenușii și-o făcuseră sub boltă unei stînci...

nedicma văgăunii, se strînse toată ca un arc, zbrîindu-și blana de pe grumaz; privea drept înainte, cu ochii arzînd sălbatic, fosforescenți în semioscuritate...

În munți, însă, este altfel, aici poți oricînd să scapi cu fuga, găsești oricînd un ascunzîș, un loc de adăstare pînă trece primejdia. Aici nu ți-e frică de elicopter; în munte elicopterului însuși trebuie să-i fie teamă...

Scheșutul deznădădit al Akbarei l-a adus în vizuină pe lupul ei, Tasciinar, care, de cînd căzuse grea lupoaca, nu se prea băga în birso, ci stătea mai mult prin hățisurile din apropiere...

Iar în linștea care s-a instalat asupra muntelui dintr-odată, ca o prăvălire a neavintării cosmice, lupoaca a simțit deodată în străfundul ființei sale, mai bine zis în adîncul mîntărilor, mișcarea vieții...

În românește de Sergiu Celac

Continuare în pag. a 7-a

Din LIRICA BULGARĂ

PETEA ALEXANDROVA

O, cite lucruri am făcut Tot așteptîndu-te, iubire. Mi-am legănat crescînd trupșorul, De șapte ori mi-am tăiat părul...

MARKO GANCEV

Receim pentru mamuși

Unde sint, aare, cum acele animale înfricoșătoare, la drept vorbind superanimale — mamuși sălbatice de dinainte de potop?

VASILKA HINKOVA

Nostalgie

Într-o seară ca asta aș sta nemîscată Pe piața zăpezii și cald-n grămeezi, În fața porții în lemn încrustată...

În românește de Valențiu Deșliu

REVISTA STRĂINĂ

● BERNARD E. DADIE, unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai culturii și literaturii populare africane s-a născut în urmă cu 70 de ani în mica localitate Assinia din Coasta de Fildeș...

● TADEUSZ ROZEWICZ, poet, prozator, dramaturg, scenarist și eselist polonez, are la activ peste patruzeci de volume. Anul acesta i s-a adăugat alte două de „Opere alese“...

● ANDRE BRINK, născut în anul 1935, face parte din grupul scriitorilor sud-africani grupați în jurul revistei „Seritjen“, care au intrat în literatură în anul '60...

● „MISADVENTURES OF A FLY FISHERMAN“, avînd subtitlul „Viața mea cu și fără Papa“, acesta este titlul sub care a apărut la editura „Taylor Publishing House“ din Dallas, volumul semnat de Jack Hemingway...

SPORT

NĂZUROȘII

toamnă asta care și-a spart capul în vîntul de la colțul casei (altfel, de unde frunzele lui ații de roșii?) încearcă să-și curce drumul și toate cărările ce duc spre esafod...

Fănuș Neagu P.S. În Giulești, unde norocul leagă fruct de negură pe crăcile salcîmilor, Rapidul a învins pe F. C. Argeș, lungul o gură de zbor spre Zăpezile curate...

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTA ROMANIA

Redactor șef: Nicolae Dan Fruntelată Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), A. I. Zăinescu (secretar responsabil de redacție)

REDACTIA: București, Piața Șteintei nr. 1, tel. 17 32 09

ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95

Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘTEINTEI